

יום הציונות- כ"ט בנובמבר. הצעה למערך שיעור לכיתות הגבוהות בחינוך היסודי ולכיתות החינוך העל-יסודי.

מטרות:

- א. התלמיד יכיר את האירוע ההיסטורי המיוחד של כ"ט בנובמבר.
- ב. התלמיד יבין שהחזון הציוני הוא תהליך ממושך והוא "אידיאל אין סופי".

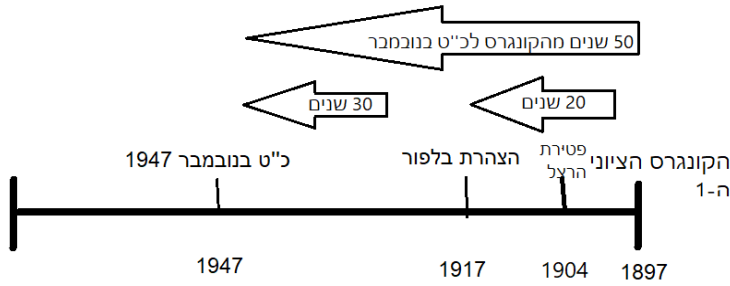
פירוט	זמן	מהלך השיעור
<p style="text-align: center;">כפתיחה נפתח בשאלה</p> <p>א. איזה אירוע התרחש היום (כ"ט בנובמבר) ?</p> <p>ב. מדוע אנחנו מציינים את האירוע הזה בנוסף ליום העצמאות? מה מיוחד בתאריך זה?</p> <p>ג. שאלה נוספת- מדוע לדעתכם השם הוא לא 29 בנובמבר והוא דווקא כ"ט בנובמבר?</p> <p>ניתן להקרין את רגעי ההכרזה של האומות המאוחדות עם רקע על כ"ט בנובמבר. (מצ"ב ברקוד)</p>	<p>כ- 5-7 דקות</p>	<p>א. פתיחה</p> <div style="text-align: center;"> <p>קישור לסרטון</p> </div>
<p style="text-align: center;">מתוך "לקסיקון לתרבות ישראל" אתר מט"ח</p> <p>"כט בנובמבר הוא התאריך 29 בנובמבר 1947 - תש"ח, שבו אישרה עצרת האו"ם את ההחלטה על חלוקת ארץ ישראל לשתי מדינות - יהודית וערבית. הצעת ההחלטה גובשה בידי ועדה מיוחדת מטעם האו"ם (ועדת אונסקו"פ), שהוקמה כדי "לחקור את כל השאלות הנוגעות לבעיית ארץ ישראל, ולהכין הצעות לפתרון הבעיה"; וזאת בעקבות כישלונותיהם של הבריטים לגבש פתרון מוסכם לבעיית ארץ ישראל. כעבור שישה חודשים הגישה הוועדה את מסקנותיה, והמליצה "לפני הממלכה המאוחדת (=בריטניה)... ולפני כל שאר חברי האו"ם, לקבל ולהוציא לפועל... את תכנית החלוקה". עוד קבעה הוועדה כי המנדט הבריטי על ארץ ישראל "יסתיים במהירות האפשרית", ושתי המדינות העצמאיות, הערבית והיהודית, יוקמו "לא יאוחר מ- 1 באוקטובר 1948". וכך, חמישים שנה אחרי הקונגרס הציוני הראשון, התממשה שאיפתו של הרצל להקים מדינה יהודית בהסכמה בינלאומית, ומדינות העולם אישרו את הקמתה של מדינה יהודית בארץ ישראל.</p> <p style="text-align: center;">כ"ט בנובמבר: רקע</p> <p>החלטת החלוקה בכ"ט בנובמבר 1947 - תש"ח ציינה את סימונו של תהליך, שהחל בחודש פברואר 1947 - תש"ז: אז הודיע שר החוץ הבריטי, ארנסט בוויין, כי ממשלתו לא הצליחה למצוא פתרון שיענה על האינטרסים של שני העמים בארץ ישראל - היהודים והערבים, ולפיכך החליטה להעביר את ההכרעה על גורל הארץ לידי האו"ם. להחלטה זו של ממשלת בריטניה קדמו, כאמור, ניסיונות להגיע לפתרון מוסכם בעניין ארץ ישראל - אך ללא הצלחה. בקיץ תש"ו (יולי 1946) התפרסמה תכנית מוריסון - גריידי, שהציעה לחלק את ארץ ישראל לארבעה אזורים, שבראשם יעמוד הנציב העליון. תכנית זו נתקלה בהתנגדותם של היהודים והערבים כאחד. בחורף תש"ז (דצמבר 1946) הזמינה ממשלת</p>	<p>כ- 10 דקות</p>	<p>ב. רקע היסטורי לכ"ט בנובמבר ברקוד לאתר מט"ח.</p> <div style="text-align: center;"> <p>קישור לאתר מט"ח</p> </div>

<p>בריטניה את נציגי היישוב היהודי והערבי בארץ ישראל לוועידה בלונדון, בניסיון אחרון למצוא פתרון מוסכם על כל הצדדים (ובהם בריטניה עצמה). בוועידה זו, "ועידת לונדון", הציע שר החוץ הבריטי, ארנסט בוויין, שהתנגד לציונות, להמשיך את השלטון הבריטי בארץ ישראל חמש שנים נוספות, ואחריהן תקום מדינה ערבית-יהודית עם אוטונומיה מוגבלת. העיקרון של חלוקת הארץ היה מקובל על ההנהגה הציונית בראשות דוד בן גוריון - אך לא הצעתו של בוויין, שנדחתה גם על ידי ערביי ארץ ישראל וגם על ידי התנועה הציונית. הבריטים נואשו אפוא מן הניסיונות למצוא פתרון לבעיית ארץ ישראל, והחליטו להעביר אותה לעצרת האו"ם.</p>		
<p>נציג את המפה של תוכנית החלוקה של האו"ם 1947. בשלב הראשון, נציג מפה אילמת ונשאל-</p> <ul style="list-style-type: none"> מהי לדעתם המדינה היהודית ומהי המדינה הערבית? להציג את המפה המקורית. אילו ערים וישובים שאתם מכירים מחוץ למפה של המדינה היהודית? איפה ירושלים (בשלב זה להסביר על המעמד המיוחד של ירושלים)? האם הגבול הזה הוא גבול אסטרטגי מבחינת המדינה היהודית? איך לדעתכם קיבלו את ההצעה ראשי ההסתדרות הציונית והערבים? <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div> <p>ניתן להציג את הסרטון מתוך הטלוויזיה החינוכית "חדשות מהעבר" על התגובות למפת החלוקה. (מצ"ב ברקוד לסרטון)</p>	<p>כ-10 דקות</p>	<p>ג. מפת של תוכנית החלוקה של האו"ם 1947</p> <p>קישור לסרטון</p>
<p>מחלקים לתלמידים דף עבודה על פי מאמרו של ד"ר גדעון שטחל, מנהל המדרשה הציונית במועצה הציונית. הדף עוסק ברובו על החיבור המשמעותי בין חזונו של הרצל לבין החלטת האו"ם בכ"ט בנובמבר. ציר הזמן המדהים שאפשר להציג לחניכים כהקדמה.</p>	<p>כ-15 דקות</p>	<p>ד. הרצל מחלום לחזון</p>

חמישים שנים מחזון למציאות

- אפשר לראות שהרצל לא זכה בחייו להגשמת החלום ואפילו לחלקים משמעותיים של תהליך היצירה של המדינה היהודית.

קראו את המאמר של ד"ר גדעון שטחל. מנהל המדרשה הציונית במועצה

הציונית.

וענו על השאלות לאחרינו.

החלטת האו"ם מס' 181, 29.11.1947 - התגשמות חלומו של הרצל

חזונו של הרצל ניתן לניסוח במשפט אחד המופיע בהמנונו הלאומי: "להיות עם חופשי בארצנו ארץ ציון וירושלים". חזון זה ניתן למימוש אך ורק אם אומות העולם יכירו בריבונות מדינה יהודית בארץ ישראל.

הרצל היה הראשון שפרץ את מחסום דעת הקהל היהודית והעולמית בהבאת העניין הלאומי היהודי אל מוקד הבמה הפוליטית הבינלאומית.

50 שנים לאחר הצגת חזונו של הרצל בהופעתו הפומבית בקונגרס הציוני הראשון התגשם החלום. רוב מדינות העולם שהיו חברות באו"ם הכירו ב-29.11.1947 במדינת לאום יהודית בחלק מארץ ישראל המערבית לצידה של מדינת לאום ערבית. הרצל אמר נוכח פני כל הנוכחים בקונגרס הציוני הראשון (1897) שהוא משוכנע לחלוטין שקיומה של מדינה יהודית ריבונית בארץ ישראל אשר תוכר ע"י מדינות העולם תהיה עובדה ודאית כעבור 50 שנים.

ב-29 בנובמבר 1947, כשנתיים לאחר תום מלחמת העולם השנייה, שבה איבד העם היהודי כ-6 מיליונים מבניו ובנותיו בשואת אירופה וכאשר ביבשת זו עדיין נותרו מאות אלפי פליטים יהודים אשר נעו על הנמלים כדי להפליג לארץ ישראל, מולדתם ההיסטורית, ולאחר מאבק צבאי ומדיני קשה לממש את הזכות למדינה עצמאית, החליטה עצרת האו"ם על חלוקת ארץ ישראל ל-2 מדינות לאום. החלוקה דיברה במפורש על הקמת מדינת לאום יהודית ומדינת לאום ערבית כשהעיר ירושלים היא ישות נפרדת בינלאומית שאינה שייכת לאף אחת מ-2 המדינות. 33 מדינות הצביעו בעד תכנית החלוקה, 13 מדינות הצביעו נגד, 10 מדינות נמנעו ומדינת אחת נעדרה.

ההחלטה באו"ם הייתה תוצאה של מפגש בין שני תהליכים היסטוריים, האחד כלל עולמי והשני יהודי. התהליך הכלל עולמי נבע מהתערערות המשטרים הקולוניאליים והמנדטוריים בעולם כולו ובמסגרת זו רצו ארצות הברית וברית המועצות יחדיו לסלק את השלטון הבריטי מהמזרח התיכון. כן הייתה התייחסות מסוימת של המעצמות הגדולות לאסון הנורא שאירע ליהודים בשואה אולם התייחסות זו הייתה במשקל קטן יותר בהשוואה לשיקולים של היסול הקולוניאליזם.

הגורם היהודי שהשפיע על ההחלטה היה מורכב מ-3 סעיפים:

1. המפעל היישובי-ארגוני-מדיני היהודי בארץ ישראל משנות ה-80 של המאה ה-19 ואילך.
2. התנועה הציונית מ-1897 ואילך, השגת הצהרת בלפור (1917) ואשרור הבית הלאומי היהודי בארץ ישראל במנדט 1922.
3. המאבק נגד הספר הלבן והשלטון הבריטי בשנות ה-40.

החלטת האו"ם בכ"ט בנובמבר 1947 והכרזתו של דוד בן-גוריון על הקמת מדינת ישראל בה' באייר תש"ח (14.5.1948) הנם מימוש חזונו של הרצל בדבר שחרורו של עם ישראל באמצעות הקמת מדינה יהודית ריבונית המוכרת ע"י אומות העולם.

<p>שאלות-</p> <ul style="list-style-type: none"> • על פי המאמר של ד"ר שטחל, מה הקשר בין חזונו של הרצל לכ"ט בנובמבר? <hr/> <hr/> <hr/> • מהם הגורמים ההיסטוריים שהובילו לרוב בהחלטת האומות המאוחדות להכרה במדינה יהודית בכ"ט בנובמבר? <hr/> <hr/> <hr/> • בחלק ניכר מהחברה הישראלית, טוענים שהשואה ורגשות האשמה והרחמים, הם הגורמים המרכזים להכרה ממדינות העולם אשר הצביעו בעד מדינה יהודית. <ul style="list-style-type: none"> א. איזה גישה ד"ר שטחל מציג? ב. מה דעתכם ? <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> 		
<p>רישמו בלוח את אחד הציטוטים המפורסמים של הרצל, שנכתב ביומנו לאחר הקונגרס הראשון.</p> <p>"אילו באתי לסכם את קונגרס באזל באמרה אחת, שעליי להיזהר שלא לבטאה בפומבי, הרי הייתה זו: 'בבאזל יסדתי את מדינת היהודים'. ...לו אמרתי זאת היום בפומבי, הייתה התשובה צחוק מכל עברים. אולי בעוד חמש שנים, לכל היותר בעוד חמישים שנה, יכירו בה הכול." ~ כך רשם ביומנו אחרי <u>הקונגרס הציוני הראשון</u> בבאזל 1897</p> <p>בשלב זה הזכירו לתלמידים את ציר הזמן- של חמישים השנים מהקונגרס עד להכרזת האו"ם בכ"ט בנובמבר.</p> <ul style="list-style-type: none"> א. בקשו מהתלמידים לרשום חלום שיש להם שהם רוצים להגשים בעצמם. בעוד 50\30\20 שנה. ב. בקשו מהתלמידים לרשום חלום שהם רוצים שכך תיראה המדינה בעוד 50\30\20 שנה. • האם יש קשר בין החלומות? 	<p>כ-10 דקות</p>	<p>ה. פעילות העשרה- חלומות וחזון.</p>

הסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לפעילות בישראל ולמאבק באנטישמיות

**המועצה
הציונית
בישראל**

<ul style="list-style-type: none"> • האם זה צריך להיות קשור? • איך גורמים לחלום הזה (גם הפרטי וגם על המדינה) לא להיעלם ולהמשיך לחלום? • למה חלומות מטרות שאיפות חשובות לאדם כפרט ולעם כקולקטיב ? ג. בקשו מהתלמידים לרשום מה הם יכולים לעשות כדי שאותם חלומות שהם ציינו מקודם בחיים הפרטיים שלהם ובמדינה יקרו באמת.		
---	--	--